

Turkish Studies Educational Sciences

Volume 14 Issue 3, 2019, p. 425-444

DOI: 10.29228/TurkishStudies.22788

ISSN: 2667-5609

Skopje/MACEDONIA-Ankara/TURKEY

INTERNATIONAL
BALKAN
UNIVERSITY

EXCELLENCE FOR THE FUTURE
IBU.EDU.MK

Research Article / Araştırma Makalesi

Article Info/Makale Bilgisi

✍ Received/Geliş: 01.03.2019

✓ Accepted/Kabul: 10.06.2019

✍ Report Dates/Rapor Tarihleri: Referee 1 (07.03.2019)-Referee 2 (05.04.2019)- Referee 3 (07.03.2019)

This article was checked by iThenticate.

MESLEKİ İNGİLİZCE I DERSİNİN SÜREÇ BOYUTUNUN KATILIMCI ODAKLI DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI İLE DEĞERLENDİRİLMESİ

Cüneyt BİLDİK* - Mehmet GÜROL**

ÖZ

Bu araştırmanın amacı, Kırklareli Üniversitesi Lüleburgaz Uygulamalı Bilimler Yüksek Okulu, Bankacılık ve Finans Programı bünyesinde sunulan Mesleki İngilizce I dersinin süreç boyutunu, katılımcı odaklı yaklaşımla değerlendirmektir. Amaçlı örnekleme yaklaşımlarından, kolay ulaşılabilir durum örnekleme ile gerçekleştirilen araştırmanın örneklemini dersin paydaşları olan yabancı diller bölüm başkanı, Bankacılık ve Finans programı öğretim üyesi, dersin yürütücü öğretim görevlisi ve 2018-19 Eğitim-Öğretim yılı Güz döneminde dersi alan altı Bankacılık ve Finans programı üçüncü sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Nitel araştırma desenlerinden durum çalışması yöntemi ile gerçekleştirilen araştırmada veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından paydaşlar için ayrı olarak hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formları kullanılmıştır. Öğrencilerle yapılan odak grup görüşmesi sonucu elde edilen veriler içerik analizi tekniği ile analiz edilmiş, öğrencilerin dersin süreç boyutuna ilişkin görüşleri “dersin öğretimindeki sorunlar”, “dersin etkililiğini arttıran faktörler” ve “dersin iyileştirilmesine dair öneriler” olarak üç kategori altında gruplanmıştır. Öğrencilere göre Mesleki İngilizce I dersinin öğretimindeki başlıca sorunlar “İngilizce altyapısının yetersiz olması” ve “dersi geçmeye odaklanmaktır”. Öğrenciler dersin etkililiğini arttıran başlıca faktörün “öğretmenin dersi sevdirmesi” olduğunu ifade ederlerken, dersin iyileştirilmesine yönelik olarak “yurt dışı öğrenci değişim programlarından faydalanılması” ve “dersin, meslek alanından kişilerin katılımı ile desteklenmesi” önerilerinde bulunmuşlardır. Öğrencilerin dersin süreç boyutuna ilişkin görüşleri, dersin diğer

* İD Öğr. Gör. Kırklareli Üniversitesi, E-posta: cuneytbildik@gmail.com

** İD Prof. Dr. Yıldız Teknik Üniversitesi, E-posta: mguro@yildiz.edu.tr

paydaşları olan yabancı diller bölüm başkanı, dersi yürüten öğretim görevlisi ve Bankacılık ve Finans programı öğretim üyesinin görüşleri ile beraber tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İngilizce öğretimi, mesleki İngilizce, katılımcı odaklı değerlendirme yaklaşımı

EVALUATION OF PROCESS DIMENSION OF VOCATIONAL ENGLISH I COURSE WITH THE PARTICIPATORY EVALUATION APPROACH

ABSTRACT

The aim of this research is to evaluate the process dimension of the vocational English I course offered by the Banking and Finance Department of Luleburgaz Applied Sciences School of Kırklareli University with the participatory evaluation approach. The sample of the research, which was carried with convenient sampling method from purposive sampling methods, was composed of related stakeholders of the course, namely the head of foreign languages department, the lecturer of the course, the faculty member of the Banking and Finance department, and six third grade students taking the course during the Fall Semester 2018-19. In this case study research, semi-structured interview forms which were prepared for each stakeholder separately by the researcher were used as the data collection tool. The data obtained from the focus group interviews with the students were analyzed by the content analysis technique and students' views about the process dimension of the course were grouped under three categories as "problems with the teaching of the course", "factors increasing the effectiveness of the course" and "suggestions for improving the course". According to the students, main problems with teaching of the vocational English I course are "the lack of fundamental English knowledge" and "focusing on passing the course". While the students stated that the main factor increasing the effectiveness of the course is "the teacher who makes the course loveable", they made the suggestions of "benefiting from student exchange programs" and "supporting the course with people from the business sector" for improving the course. These views of the students about the process dimension of the course were discussed together with the views of other stakeholders, the head of foreign languages department, the lecturer of the course and the faculty member from Banking and Finance department.

STRUCTURED ABSTRACT

I. Introduction

Knowledge of English and having communication skills are among the essential 21st century skills required to be successful in today's world (P21, 2016). Therefore, one of the priorities for graduates to be employed in today's business sector is to have a good command of English. However, it is clear from the listings that English level in

Turkey is far below the expectations of the world of work. According to EF English Proficiency Index of 2018, out of 88 countries, Turkey is the 73rd country with a very low English proficiency level (Education First, 2018). This data implies that vocational English courses offered by the universities need to be better designed and taught since there has been a confusion concerning vocational English courses in Turkey in terms of their objectives, content, teaching and evaluation (see Altmışdört, 2016; Sincer, 2017; Özer & Yılmaz, 2017).

Vocational English I is among the courses offered by the Banking and Finance department of Luleburgaz Applied Sciences School of Kırklareli University in Turkey. This research aims to investigate the process dimension of the course with the participatory evaluation approach, an extension of the stakeholder based model, in which the researcher works in partnership with the primary users of the program and use evaluation data with the aim of solving problems and enhancing the use of the program within the local context (Cousins & Earl, 1995). To evaluate the process dimension of the course with this approach, the opinions of related stakeholders, the head of foreign languages department, the lecturer of the course, the faculty member of the Banking and Finance department, and six students who are taking the course during the Fall Semester 2018-19 were consulted to reveal the research questions below:

- What are the stakeholders' opinions on the process dimension of the course?
- Is vocational English I course being implemented as planned?
- What problems are encountered during the implementation process of the course?
- What activities are working well during the implementation process of the course?
- How can vocational English I course be improved?

II. Method

Research Design

In this study which aims to evaluate the process dimension of the vocational English I course with the opinions of the relevant stakeholders, the qualitative case study research design was used. The case study approach is found highly appropriate for program evaluation as it focuses on in-depth description, analysis and synthesis of a particular program and is keyed to the questions of most interest to the evaluation's main audiences (Stufflebeam&Shinkfield, 2007). The main purpose of this type of research is to provide stakeholders and their audiences with an authoritative, in-depth, well-documented explication of the program (Stufflebeam&Shinkfield, 2007).

Participants

The study was carried out with convenient sampling method from purposive sampling methods and the participants were composed of relevant stakeholders of the vocational English I course offered by Luleburgaz Applied Sciences School of Kırklareli University in the Fall

Semester 2018-19, namely the head of foreign languages department, the lecturer of the course, a faculty member of the Banking and Finance department, and six third grade university students taking the course. All participants were informed about the research and were asked to sign consent forms in advance of the interviews. The students were selected on a voluntary basis, their midterm scores of the vocational English I course were taken into consideration and students within different score ranges (0-40 points; 40-60 points; above 60 points) were selected.

Data Collection Tool

In the research, semi-structured interview forms prepared by the researcher were used as a data collection tool and individual interviews were conducted with the head of foreign languages, the faculty member of the Banking and Finance program and the lecturer of the course. Five questions in the form were based on the process evaluation of Stufflebeam and Coryn (2014)'s context, Input, Process, Product - CIPP model. To justify the suitability of the questions, an expert's opinion from the field of Curriculum and Instruction was taken. To test the comprehensibility of the questions in the form, questions were read to another lecturer before the interview and necessary changes were applied. Face to face interviews were carried out by the researcher at Kirklareli University Luleburgaz School of Applied Sciences during the Fall semester 2018-19 in participants' own offices. Each interview lasted about half an hour and recorded with a voice recorder.

Instead of face to face interviews, a focus group interview was conducted with the students taking the course. By benefitting from the advantages of the focus group interview, it was aimed to create a positive environment where students can express themselves freely without feeling pressure to create new ideas (Çokluk, Yılmaz, & Oğuz, 2011). To check their comprehensibility, the questions formed for students were read to three university students from a different department before the interview. The focus group meeting was held in the visiting lecturers' office on the second floor of the Luleburgaz School of Applied Sciences at Kirklareli University.

Data Analysis

The data obtained from the focus group interview with the students were analyzed with content analysis technique. Content analysis, which is frequently used in the analysis of data obtained from observations and interviews, is a systematic and replicable technique in which word chunks in a text are summarized and coded as smaller content categories following certain rules (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz, & Demirel, 2017). To conduct the analysis, first sound recordings were transferred to the computer, transcribed and then the codes were created. The codes obtained were grouped under relevant headings and paired with categories. The codes and categories were visualized and presented together with tables and figures and supported with direct quotations of participants.

Validity and Reliability

To maintain data triangulation, the data were collected from different data sources i.e. the head of foreign languages department, the

faculty member of Banking and Finance department, the lecturer of the course and the students. To check inter-coder reliability, the reliability of coding was assessed by another expert from the field of Curriculum and Instruction. Reliability was tested with the reliability formula of Miles & Huberman (1994). According to Miles & Huberman (1994, p.64), inter-coder reliability is expected to be around 90%. The reliability formula = consensus / (consensus + disagreement) x 100 was used and the reliability for this study was calculated as $32 / (32 + 4) \times 100 = 88.88\%$. Before the interview, each participant was asked to fill out a consent form. The transcribed data with researcher's comments and interpretations were sent to the participants via e-mail for member checking. The steps of the research process were presented in detail, and the results were supported with participants' direct quotations for thick description. Finally, all the data and documents of the research were carefully recorded and stored for transparency so that they could be reviewed when requested.

III. Findings

The content analysis results showed that the students generated 36 codes regarding the process dimension of the course. Students' views about the process dimension of the course were grouped under three categories as "problems with the teaching of the course", "factors increasing the effectiveness of the course" and "suggestions for improving the course". According to the students, main problems with teaching of the vocational English I course are "the lack of fundamental English knowledge" and "focusing on passing the course". While the students stated that the main factor increasing the effectiveness of the course is "the teacher who makes the course loveable" for them, they made the suggestions of "benefiting from student exchange programs" and "supporting the course with people from the business sector" for improving the course.

The lecturer of the course claimed that the problem with the teaching of vocational English I course is students' lack of basic English knowledge. The lecturer noted that the gap in department's curriculum contributed to this problem as students are offered basic English course in the first year but not in the second year before taking vocational English I course in their third year. The lecturer also stated that classrooms are too crowded; some students seem uninterested, they do not do preparation before coming to class, bring the course materials or do homework, all of which prevent the course from being implemented as intended. Having said this, the lecturer noted that using technology and mobile applications such as Busuu, camblyitalki; electronic dictionaries; and different teaching techniques such as shadowing in class increased students' overall performance and effectiveness of the course. The lecturer suggested that for a more effective vocational English course, the collaboration with the business sector is a must and it is necessary to look into the world of work to find out what is really needed there.

The faculty member of Banking and Finance department pointed to the negative effects of not having basic English knowledge on the teaching of vocational English I course as well. According to the faculty member, students cannot find enough chances to use English outside the class, in real life. Therefore, we should create opportunities and look

for economic ways of sending students abroad so that they can practice the English they learn at school. The faculty member stated that for a better vocational English course, closer links between the university and the sector have to be established although this is not easy to do so because of the distance between them.

The head of foreign languages department expressed that the significance of vocational English I course is not well underscored. Students are not well-informed or haven't been made aware of the importance of this course, they do not have a sufficient background in English and these two are the most prominent problems that decrease the effectiveness of the vocational English I course. The department head suggested that the vocational English course can be synchronized with other courses to create cross disciplinary boundaries which might help students' learning. The department head also reiterated that collaboration with the sector should bring great benefits for the vocational English course, especially in terms of affective gains such as increasing students' motivation, awareness, and willingness to learn.

IV. Discussion and Conclusions

All the stakeholders of the vocational English I course, students, the lecturer of the course, the faulty member of Banking and Finance department, the head of foreign languages department, agreed on the view that the lack of basic English knowledge is a major drawback to teaching vocational English I course as also being mentioned in previous studies (see Sincer, 2017; Lindahl, 2015). As Senemoğlu (2005) states, students' cognitive entry behaviours including their prior knowledge, have a big impact on students' success. To overcome this, students' lack of basic English knowledge need to be tackled through adding basic English courses into the curriculum, setting some criteria for taking vocational English course or offering supplementary studies for weaker students.

Another finding of the research is rather than learning, students mostly focus on just passing the course, and they do not do preparation, homework or bring their classroom materials, all of which indicate that their affective entry behaviours also need to be improved. As Gökçe & Batman (2015) state, some students want to learn English to have a professional career, while others may just want to learn to be successful in exams or lessons. According to Senemoğlu (2005), a way of enhancing students' affective entry behaviours is to make them gain a sense of achievement and boost their academic self-confidence. Activities, briefings or meetings to be held in and outside the class may also contribute to raising students' level of awareness about learning vocational English.

When stakeholders' recommendations for improving the course were investigated, it is seen that they all stressed the importance of establishing links between the course and real life and creating opportunities for students to use the English they learn at school. As Basturkmen (2010, s.36) states the central premise of ESP (English for specific purposes) courses is to teach learners to communicate effectively in their work and study areas. Similarly, according to Uğurlu, Mehdiyev and Usta (2016)'s study, using English in daily life is an effective way of overcoming difficulties that students experience in

learning English. To achieve this, stakeholders suggested benefiting from student exchange programs; organizing extracurricular activities such as the English camp, school trips or cinema events. It is also evident from the course lecturer's words that using technology and mobile applications is a good way of bringing real life learning into the classroom setting.

Another recommendation made by stakeholders for improving the vocational English I course is to work in close co-operation with the people from the sector. Stakeholders stated that this cooperation might be established in several ways from asking or giving opinions and suggestions about the course, to taking part in the course design, organizing joint activities or creating internship opportunities. Vogt & Kantelinen (2013) argue that representing the needs of different stakeholders, especially students' immediate needs, is the cornerstone of ESP. Therefore, participation of all relevant stakeholders in the design and teaching of the vocational English course is an important factor determining the success of the course.

Some other issues stakeholders mentioned such as the lack of teaching materials for vocational English course, whether teaching of vocational course necessitates some other expertise, what the content and scope of vocational English courses should be and how vocational English courses should be evaluated are some other points of debate that have been addressed in literature. For instance, Sampath & Zalipour (2009) present some diverse ways of creating authentic materials for the teaching of vocational English. Basturkmen (2017) argues that ESP courses often necessitate having additional knowledge and skills and educators in this field require some form of ESP teacher education. Basturkmen (2010) states that ESP courses can be wide or narrow angled in terms of their content and course design depending on the needs of the target audience and course evaluation is an essential part of the picture although success of ESP courses has been scarcely discussed in ESP literature.

This research is restricted to evaluating the process dimension of the vocational English I course offered by Banking and Finance department of Luleburgaz Applied Sciences School of Kırklareli University in Turkey. Without doubt, further evaluations to be carried out for other dimensions of vocational English courses offered by different educational institutions would contribute to design more effective vocational English courses that are better tailored to all stakeholders' needs.

Keywords: English teaching, vocational English, participatory evaluation approach

I. Giriş

Türkiye'nin 2023 yılında dünyanın on büyük ekonomisinden biri olma hedefi, ülkemizde nitelikli bilgi üretimi ve nitelikli insan yetiştirme ihtiyacını karşılamada yükseköğretime önemli sorumluluk yüklemiştir (Y.Ö.K., 2015). Yükseköğretim kurumlarının bu ihtiyacı karşılamadaki etkinliğine dair sorular bugün yüksek sesle sorulmaya başlarken, mesleki eğitimin ve meslek yüksekokullarının ekonomik hedefleri gerçekleştirmedeki kritik rolü tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de üzerinde durulan bir mesele haline gelmiştir (Saraç, 2018). 2014-2018 yıllarını

arasındaki 10. kalkınma planı doğrultusunda mesleki eğitimde önemli atılım hamleleri yapılmış, 2017 yılı itibari ile yükseköğretim kademesinde bulunan 868 meslek yüksek okulundaki öğretim elemanı sayısı 19 bine, bu okullarda mesleki eğitim alan öğrenci sayısı 2 milyon 566 bine yani yükseköğretimdeki toplam öğrenci sayısının yaklaşık %30'una ulaşmıştır (Saraç, 2018). Ülkemizdeki yükseköğretim kurumlarında mesleki eğitime yönelik sürdürülen tüm bu çalışmalara rağmen 2018 OECD verilerine göre Türkiye (%10.6), Güney Afrika, Yunanistan, İspanya ve İtalya'nın ardından OECD ülkeleri arasında işsizlik oranının en yüksek olduğu beşinci ülke konumundadır (OECD, 2018). İşsizlik oranı öğretim kademesine göre incelendiğinde, Türkiye, %9.5 ile ilk sıradaki Yunanistan'ın ardından (%15.7), yükseköğretimde işsizlik oranının en yüksek olduğu ülkedir (OECD, 2018). Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu Araştırma Dairesi (DİSK-AR)'ın işsizlik ve istihdam Kasım 2018 raporuna göre de ülkemizde gerçek işsiz sayısı 6,4 milyona dayanmıştır ve 1 milyon 111 bin üniversite mezunu işsiz durumdadır (DİSK-AR, 2018).

İngilizce bilgisi ve iletişim becerisi, günümüz dünyasında başarılı olabilmek için gerekli olan 21. yüzyıl becerileri arasında gösterilmektedir (P21, 2016). İstihdam için mezunlarda aranan öncelikli niteliklerden biri iyi bir İngilizce bilgisine sahip olmaktır. British Council ve TEPAV (2014) raporunda belirtildiği üzere, Türkiye'deki işlerin %30'undan fazlası için yeterli düzeyde bir İngilizce bilgisi aranmaktadır (British Council; TEPAV, 2014). Bu ihtiyaca rağmen Türkiye'de İngilizce öğretimi konusunda genel bir başarısızlık durumunun olduğu ortadadır. Education First 2018 İngilizce Yeterlik İndeksi'nde, Türkiye 88 ülke arasından Nikaragua'nın altında, Ürdün'ün üzerinde, 73. sırada yer almış, çok düşük İngilizce dil yeterliğine sahip ülkelerden biri olmuştur (Education First, 2018). Tüm bu veriler, yükseköğretim kurumlarında öğrencilerin istihdam açısından ihtiyaç duydukları mesleki İngilizce bilgisini onlara kazandırabilecek mesleki İngilizce dersinin öğrencilerin bu konudaki ihtiyacını gidermesi ve ekonomik hedeflere ulaşılması bakımından önemini gözler önüne sermektedir. Buna rağmen genel olarak özel amaçlı dil öğretiminde yeterli ihtiyaç analizinin yapılmadığı, bu programların öğrencilerin beklentilerini karşılamada yetersiz kaldığı, yetişkin öğrencilerin konuşma becerileri konusunda eksiklik duyduğu, ders araçlarının çeşitlendirilmediği ve program geliştirme çalışmalarının yetersiz olduğu görülmektedir (Altmışdört, 2016, s. 99). Sincer (2017) de araştırmasında, mesleki İngilizce derslerinde amaç ve içerik bakımından bir belirsizlik söz konusu olduğunu ifade ederken, bu durumun hem öğrenci hem de öğretmen üzerinde olumsuz bir etkisi olduğuna dikkat çekmektedir. Benzer şekilde Özer ve Yılmaz (2017), bu dersin içeriğinin mesleki hayatla bağ kurulacak, daha çok iletişime dayalı şekilde düzenlenmesi gerektiği sonucuna ulaşımlardır (Özer & Yılmaz, 2017).

Genel İngilizceden farklı olarak özel amaca yönelik İngilizce öğrenimi içinde değerlendirilen mesleki yabancı dilin amacı, öğrencilere iş ortamında ya da eğitimleri boyunca ihtiyaç duydukları mesleki İngilizce bilgisini kazandırmak olarak ifade edilebilir (Widodo, 2016). Mesleki İngilizce dersi Kırklareli Üniversitesi bünyesinde bilgisayar programcılığı, dış ticaret, sivil havacılık, hemşirelik, beslenme ve diyetetik, sağlık yönetimi, turizm işletmeciliği, seyahat işletmeciliği ve turizm rehberliği, bankacılık ve finans, uluslararası ticaret ve lojistik gibi önlisans ve lisans düzeyindeki çeşitli programlarda sunulmakta olan derslerden biridir. Bu çalışmada Kırklareli Üniversitesi Lüleburgaz Uygulamalı Bilimler Yüksek Okulu Bankacılık ve Finans programı bünyesinde sunulan mesleki İngilizce I dersinin süreç boyutunun katılımcı odaklı yaklaşımla değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Katılımcı odaklı yaklaşım, program değerlendirmede programın öncelikli ve başlıca kullanıcılarının yer aldığı, değerlendirmenin değerlendirme sürecinde ilgili taraflarla iş birliği içinde çalıştığı, değerlendirme sonuçlarının belli bir bağlam içindeki sorunların çözümüne hizmet ettiği, program konusunda bilgi edinilmesini ve uygulama noktasında programın geliştirilmesini amaçlayan bir yaklaşım olarak tanımlanmaktadır (Cousins & Earl, 1995). Bu amaçla dersin değerlendirilmesi için süreç boyutu odağa alınarak, dersin ilgili paydaşları olan yabancı diller bölüm başkanı, dersin bünyesinde verildiği Bankacılık ve Finans programı öğretim üyesi, mesleki İngilizce dil I dersini

yürüten öğretim görevlisi ve dersi alan öğrencilerin katılımları sağlanarak, görüşleri doğrultusunda aşağıdaki temel araştırma sorusu ve alt sorularına yanıt aranmıştır:

- Dersin paydaşlarının Mesleki İngilizce I dersinin yürütülmesine ilişkin görüşleri nelerdir?
- Mesleki İngilizce I dersi planlanan şekilde yürütülmekte midir?
- Mesleki İngilizce I dersinin yürütülmesinde karşılaşılan sorunlar nelerdir?
- Mesleki İngilizce I dersinin yürütülmesinde etkili uygulamalar nelerdir?
- Mesleki İngilizce I dersinin daha etkili şekilde gerçekleştirilmesi nasıl sağlanabilir?

Araştırma böylece mesleki İngilizce I dersinin süreç boyutunu ilgili paydaşların görüşleri doğrultusunda, katılımcı odaklı bir yaklaşımla çok taraflı olarak değerlendirmeyi ve dersin süreç boyutunun etkinliğine dair durumu detaylı biçimde ortaya koymayı amaçlaması bakımından önemlidir. Sonuçların literatürde derse dair değinilen eksikliklerin giderilmesine katkı sağlaması, paydaşların katılımı ile mesleki İngilizce derslerinin daha verimli biçimde yürütülmesini sağlamak adına araştırmacı ve eğitimciler için yol gösterici bilgiler sunması beklenmektedir.

II. Yöntem

Araştırma Deseni

İlgili paydaş ve tarafların görüşleri ile mesleki İngilizce I dersinin süreç boyutunu derinlemesine değerlendirmeyi amaçlayan bu araştırmada, nitel araştırma desenlerinden durum çalışması araştırması kullanılmıştır. Program değerlendirmeye oldukça uygun olan durum çalışmaları belirli bir program ya da değerlendirme konusunun derinlemesine betimlenerek analiz edilmesine dayanan araştırmalardır ve bu tür bir araştırmada değerlendirme konusuyla ilgili tarafların başlıca sorularına odaklanılır (Stufflebeam & Shinkfield, 2007). Bu araştırmaların başlıca amacı paydaşlara ve katılımcılara programa dair derinlemesine, detaylı ve yetkilendirici bir bilginin sunulmasıdır (Stufflebeam & Shinkfield, 2007).

Katılımcılar

Amaçlı örnekleme yaklaşımlarından, kolay ulaşılabilir durum örnekleme ile gerçekleştirilen araştırmanın çalışma grubunu, Kırklareli Üniversitesi Lüleburgaz Uygulamalı Bilimler Yüksek Okulu'nda 2018-19 eğitim öğretim yılı güz döneminde Bankacılık ve Finans programında sunulan mesleki İngilizce I dersinin ilgili paydaşları olan yabancı diller bölüm başkanı, Bankacılık ve Finans Programı öğretim üyesi, dersin öğretim elemanı ve Bankacılık ve Finans programında mesleki İngilizce I dersini alan üçü kız üçü erkek toplam altı üçüncü sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırma öncesi tüm katılımcılara araştırma hakkında bilgilendirme yapılmış ve gönüllü katılımlarını gösteren imzalı onam formları alınmıştır. Öğrencilerin belirlenmesinde gönüllülük esası ile beraber mesleki İngilizce I dersi güz dönemi vize notları göz önünde bulundurulmuş, vize sınavından 0-40; 40-60; 60 üzeri puan alan öğrenciler belirlenmeye çalışılmış, böylece araştırma farklı puan ve başarı aralığındaki öğrencilerle gerçekleştirilmiştir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada yabancı diller bölüm başkanı, Bankacılık ve Finans programı öğretim üyesi ve dersin yürütücü öğretim elemanı ile bireysel görüşmeler gerçekleştirilirken, veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme formları kullanılmıştır. Formda, dersin süreç boyutunu hedef alan beş soruya yer verilmiş, sorular oluşturulurken Stufflebeam ve Coryn (2014)'in Bağlam-Girdi-Süreç-Ürün (Context,Input, Process, Product-CIPP) modelinde süreç değerlendirme için önerdikleri örnek sorulardan yararlanılmıştır. Mesleki İngilizce I dersinin planlandığı şekilde yürütülüp yürütülmediği hakkında tarafları bilgilendirerek, geri dönüt sağlamak amacı ile dersin değerlendirilmesinde süreç boyutuna odaklanılmıştır. Soruların uygunluğunun tespiti

için Eğitim Programları ve Öğretim alanından bir uzmanın görüşü alınmıştır. Formdaki sorular görüşme öncesinde ayrı bir öğretim elemanına okunarak anlaşılabilirliği test edilmiş, gerekli düzeltmeler yapılarak forma son hali verilmiştir. Görüşmeler araştırmacının kendisi tarafından Kırklareli Üniversitesi Lüleburgaz Uygulamalı Bilimler Yüksek Okulu'nda 2018-19 eğitim öğretim yılı güz döneminde her katılımcının ofisinde yüz yüze, yaklaşık yarım saatlik süreler ile gerçekleştirilmiş ve ses kayıt cihazı ile kayıt altına alınmıştır.

Dersi alan öğrencilerle birebir görüşmeler yerine oluşturulan görüşme soruları üzerinden bir odak grup görüşmesi gerçekleştirilmiştir. Böylece odak grup görüşmesi yönteminin avantajından faydalanılarak grup içi etkileşim sonucunda öğrencilerin kendilerini baskı altında hissetmeden daha rahat ve özgürce ifade edebilecekleri bir ortam oluşturulması ve yeni fikirler üretmelerinin sağlanması amaçlanmıştır (Çokluk, Yılmaz, & Oğuz, 2011). Hazırlanan sorular görüşme öncesinde farklı bir bölümden üç öğrenciye okunmuş, görüşme sorularının anlaşılabilirliği kontrol edilmiştir. Odak grup görüşmesi Kırklareli Üniversitesi Lüleburgaz Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu ikinci katında yer alan misafir öğretim elemanları odasında 1 saat 22 dakikalık süre içerisinde gerçekleştirilmiş ve ses kayıt cihazı ile kayıt altına alınmıştır.

Veri Analizi

Araştırmada öğrencilerle yapılan odak grup görüşmesi sonucu elde edilen veriler içerik analizi tekniği ile analiz edilmiştir. Özellikle gözlem ve görüşmelerden elde edilen verilerin analizinde sıkça kullanılan içerik analizi, belirli kurallara dayalı kodlamalarla bir metinde yer alan bazı sözcüklerin daha küçük içerik kategorileri şeklinde özetlendiği sistematik ve yinelenebilir bir tekniktir (Büyükoztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz, & Demirel, 2017). Yapılan görüşmelerde tutulan ses kayıtlarındaki veriler önce bilgisayar ortamına aktararak yazılı metin haline getirilmiş, ardından incelenerek katılımcı söylemlerine uygun kodlar oluşturulmuştur. Elde edilen kodlar benzer başlıklar altında gruplandırılarak kategorilerle eşleştirilmiş, oluşturulan kod ve kategoriler görselleştirilerek tablolar ve şekillerle beraber sunulmuş, katılımcı söylemlerinden doğrudan alıntılarla desteklenmiştir.

Araştırmada Geçerlik ve Güvenirlik

Araştırmada veriler yabancı diller bölüm başkanı, Bankacılık ve Finans bölümü öğretim üyesi, dersin yürütücüsü öğretim görevlisi ve öğrenciler olmak kaydıyla farklı veri kaynaklarından elde edilerek katılımcı çeşitliliğinin sağlanması amaçlanmıştır. Verilerin çözümlenmesi ve kodlanması sürecine ilişkin hata olasılığına karşılık Eğitim Programları ve Öğretim alanından başka bir uzman tarafından kodların çapraz kontrolü sağlanmıştır. Yapılan eşleştirmelerle, uzmanın yapmış olduğu eşleştirmeler karşılaştırılmış ve sonuçların güvenilirliği Miles & Huberman (1994)'ın güvenilirlik formülü ile test edilmiştir. Miles & Huberman (1994, s.64)' a göre kodlayıcılar arası görüş birliğinin %90 civarı olması beklenmektedir. Güvenirlik formülü= $\frac{\text{görüş birliği}}{\text{görüş birliği} + \text{görüş ayrılığı}} \times 100$ olarak kullanılmış ve bu araştırma için güvenirlik= $\frac{32}{(32+4)} \times 100 = \%88.88$ olarak hesaplanmıştır. Görüşme öncesinde her katılımcıdan imzalı rıza onam formu alınmış, katılımcı kontrolü için araştırmacı tarafından çıkarılan yorum ve anlamlar katılımcılara mail yoluyla ulaştırılarak bunların doğruluğu ve inanılabilirliği hakkındaki görüşlerine başvurulmuştur. Araştırma sürecinde izlenen adımlara ayrıntılı biçimde yer verilerek araştırma süreci detaylandırılmış, ayrıntılı betimleme için katılımcıların doğrudan alıntılarına yer verilerek, analiz sonuçları desteklenmiştir. Son olarak araştırmada elde edilen tüm veri ve dokümanlar istendiğinde tekrar incelenebilmek üzere özenli bir biçimde dosyalar olarak kayıt altına alınmış, böylece saydamlık konusunda gerekli özen gösterilmeye çalışılmıştır.

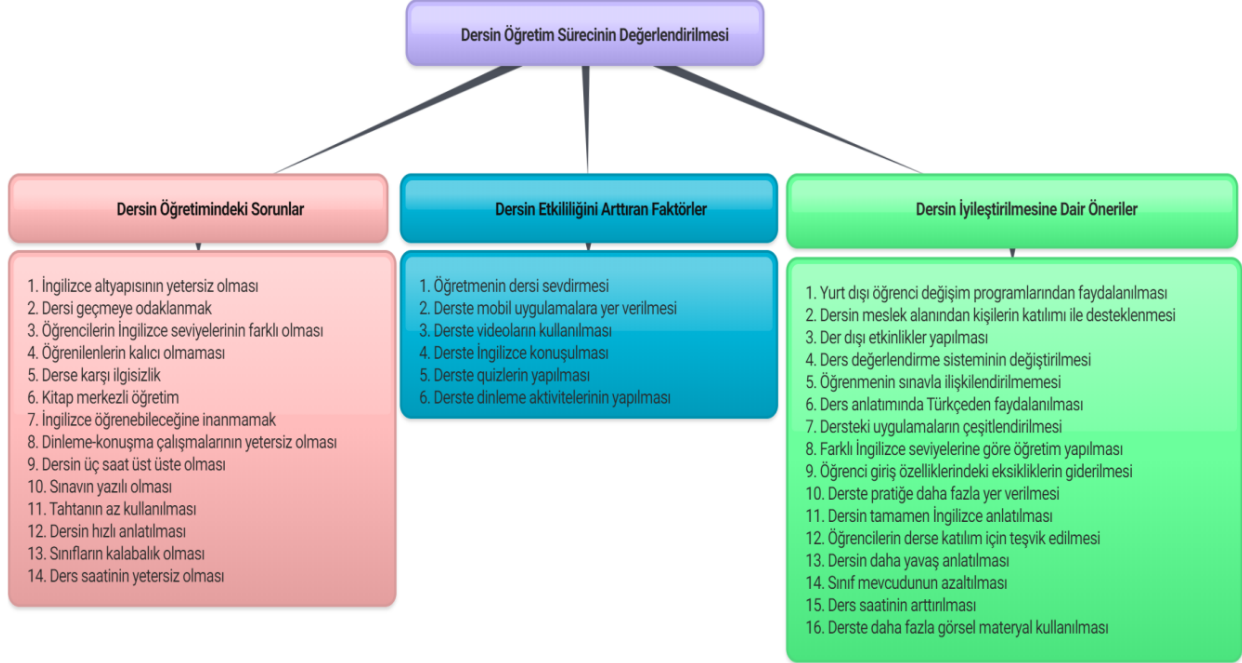
III. Bulgular

Bu bölümde, mesleki İngilizce I dersinin süreç boyutunun katılımcı odaklı yaklaşımla değerlendirilmesi için dersin paydaşları olan “öğrenciler”, “dersin öğretim elemanı”, “yabancı diller bölüm başkanı” ve “Bankacılık ve Finans programı öğretim üyesi” ile gerçekleştirilen görüşmelerin analiz edilmesi sonucunda elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

Öğrenci Görüşleri

Kırklareli Üniversitesi Lüleburgaz Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu, Bankacılık ve Finans programı bünyesinde sunulan mesleki İngilizce I dersinin süreç boyutunu katılımcı odaklı yaklaşımla değerlendirmek amacıyla öğrencilerle gerçekleştirilen odak gurup görüşmesi sonucunda elde edilen veriler çözümlenmiş ve toplam 36 koda ulaşılmıştır. Bu 36 kod, “dersin öğretimindeki sorunlar”, “dersin etkililiğini arttıran faktörler” ve “dersin iyileştirilmesine dair öneriler” olmak üzere üç farklı kategori altında gruplanmıştır.

Şekil 1. Mesleki İngilizce I dersinin öğretim sürecinin değerlendirilmesi, kod ve kategoriler

Dersin Öğretimindeki Sorunlar Kategorisi

Mesleki İngilizce I dersinin öğretim sürecini değerlendiren öğrenciler, dersin öğretimindeki sorunlara ilişkin toplam 25 söylemde bulunmuş ve 14 farklı kod üretmişlerdir. Bu kodların yüzde ve frekansları tablo 1.de sunulmuştur.

Tablo 1. Dersin öğretimindeki sorunlar

Dersin Öğretimindeki Sorunlar	f	%
1)İngilizce altyapısının yetersiz olması	4	16.00
2)Dersi geçmeye odaklanmak	4	16.00
3)Öğrencilerin İngilizce seviyelerinin farklı olması	3	12.00
4)Öğrenilenlerin kalıcı olmaması	2	8.00
5)Derse karşı ilgisizlik	2	8.00
6)Kitap merkezli öğretim	2	8.00
7)İngilizce öğrenebileceğine inanmamak	1	4.00
8)Dinleme-konuşma çalışmalarının yetersiz olması	1	4.00
9)Dersin üç saat üst üste olması	1	4.00
10)Sınavın yazılı olması	1	4.00
11)Tahtanın az kullanılması	1	4.00
12)Dersin hızlı anlatılması	1	4.00
13)Sınıfların kalabalık olması	1	4.00
14)Ders saatinin yetersiz olması	1	4.00
Toplam	25	100

Tablo 1. incelendiğinde öğrencilerin dersin öğretimine dair başlıca iki sorunu “İngilizce altyapısının yetersiz olması” ve “dersi geçmeye odaklanmak” olarak belirttikleri görülmektedir. Bu sorunları “öğrencilerin dil seviyelerinin farklı olması” izlemektedir. Öğrencilerin değindiği diğer bazı sorunlar “öğrenilenlerin kalıcı olmaması”, “derse karşı ilgisizlik”, “kitap merkezli öğretim”dir. İngilizce altyapılarının eksikliğine vurgu yapan Ö4 ve Ö5 kodlu öğrenciler bu sorunu şöyle dile getirmiştir:

Ö4: “Beklentimin çok üstünde olduğu için boğuluyorum derse gelince. İhtiyacım benim Al'den itibaren var. Liseden, ilkokuldan beri...**Full eksik!**”

***

Ö5: “Terim olarak ezberliyoruz ama başta **İngilizcemiz yeterli olmadığı için** cümle kurmaya dayalı oluyor sonuç olarak. Cümleyi de kuramayacağımız için, ben de yetersizim o konuda, öyle söyleyeyim.”

Ö1 ve Ö2 kodlu öğrenciler ise öncelikli amaçlarının dersi geçmek olduğunu şu ifadelerle anlatmaktadır:

Ö1: “**Tamam İngilizceye çok ihtiyacımız var ama tek bir amacımız şu an dersten geçebilmek.**”

***

Ö2: “**Bu İngilizceyi öğrenmem gerekiyor diye düşünmediğim için sadece işte geçme odaklı oluyor.**”

Dersin Etkililiğini Arttıran Faktörler Kategorisi

Öğrenciler, dersin etkililiğini arttıran faktörlere ilişkin toplam 9 söylemde bulunmuşlar ve 6 farklı kod üretmişlerdir. Bu kodların yüzde ve frekansları tablo 2.de sunulmuştur.

Tablo 2. Dersin etkililiğini arttıran faktörler

Dersin etkililiğini arttıran faktörler	f	%
1)Öğretmenin dersi sevdirmesi	3	33.33
2)Derste mobil uygulamalara yer verilmesi	2	22.22
3)Derste videoların kullanılması	1	11.11
4)Derste İngilizce konuşulması	1	11.11
5)Derste quizlerin yapılması	1	11.11
6)Derste dinleme aktivitelerinin yapılması	1	11.11
Toplam	9	100

Tablo 2 incelendiğinde, öğrencilerin dersin etkililiğini arttıran başlıca faktörü “öğretmenin dersi sevdirmesi” olarak ifade ettikleri görülmektedir. Bu faktörü derste mobil uygulamalara yer verilmesi” izlemektedir. Ö4 ve Ö1, öğretmenin derse olumlu etkisini şu şekilde ifade etmektedirler:

Ö4: “Ben burada en önemli faktörün dersi öğreten kişi olduğu kanaatindeyim. İngilizce kendini sevdirmez, **öğreten kişi sevdirmiş İngilizceyi fikrindeyim ben. Hocamız da bunu yapıyor.**”

***

Ö1: “Bence de **İngilizce hocada bitiyor.** Genel olarak çoğu insanda İngilizceye karşı bir tepki var. Bu tepki ister istemez dersin hocasına da yansıyor. Ama bizim hocamız artık yıllardır bu tepkileri gördüğü için mi mesela İngilizce konuşuyor derste ama anlatmak istediğini daha bize göre anlayacağımız şekilde kuruyor ve biz cevap verdiğimiz zaman bize de özgüven geliyor.”

Dersin İyileştirilmesine Dair Öneriler Kategorisi

Öğrenciler, dersin iyileştirilmesine dair 36 söylemde bulunmuş ve 16 farklı kod üretmişlerdir. Bu kodların yüzde ve frekansları tablo 3.de sunulmuştur.

Tablo 3. Dersin iyileştirilmesine dair öneriler kategorisi

Dersin iyileştirilmesine dair öneriler	f	%
1)Yurt dışı öğrenci değişim programlarından faydalanılması	5	13.88
2)Dersin meslek alanından kişilerin katılımı ile desteklenmesi	5	13.88
3)Ders dışı etkinlikler yapılması	4	11.11
4)Ders değerlendirme sisteminin değiştirilmesi	4	11.11
5)Öğrenmenin sınavla ilişkilendirilmemesi	3	8.33
6)Ders anlatımında Türkçeden faydalanılması	2	5.55
7)Derste uygulamaların çeşitlendirilmesi	2	5.55
8)Farklı İngilizce seviyelerine göre öğretim yapılması	2	5.55
9) Öğrenci giriş özelliklerindeki eksikliklerin giderilmesi	2	5.55
10)Derste pratiğe daha fazla yer verilmesi	1	2.77
11)Dersin tamamen İngilizce anlatılması	1	2.77
12)Öğrencilerin derse katılım için teşvik edilmeleri	1	2.77
13)Dersin daha yavaş anlatılması	1	2.77
14)Sınıf mevcudunun azaltılması	1	2.77
15)Ders saatinin arttırılması	1	2.77
16)Derste daha fazla görsel materyal kullanılması	1	2.77
Toplam	36	100

Tablo 3 incelendiğinde, öğrencilerin dersin iyileştirilmesine yönelik başlıca iki önerisinin “Yurt dışı öğrenci değişim programlarından faydalanılması” ve “Dersin meslek alanından kişilerin katılımı ile desteklenmesi” olduğu görülmektedir. Bu önerileri “Ders dışı etkinlikler yapılması” ve “Dersin değerlendirme sisteminin değiştirilmesi” izlemektedir. Ö6 ve Ö4 “Yurt dışı öğrenci değişim programlarından faydalanılması” ile ilgili önerilerini şöyle dile getirmektedirler:

Ö6: “Genel olarak İngilizce nasıl öğrenebiliriz diye soruyoruz. Herkes diyor ki yurt dışına gitmeden öğrenemezsin, yaşamadan öğrenemezsin diyor. Gerçekten senin o dile mecbur kalman gerekiyor ki o dili öğrenesin sen... **Bizi yurt dışına götürsünler!**”

***

Ö4: “**Yabancı öğrenciler de mesela bizim okula gelebilir.** Dersi beraber işlemiş olsak biraz daha katkısı olabileceğini düşünüyorum. Üniversitelere **yabancı değişim programıyla gelen öğrenciler var mesela.** Onlar İngilizce biliyor. Onlarla beraber aynı anda derse girmiş olsak daha verimli olabileceğini düşünüyorum.”

Ö2 ve Ö3 “Dersin meslek alanından kişilerin katılımı ile desteklenmesi” ile ilgili düşüncelerini şöyle dile getirmektedirler:

Ö2: “İngilizce olarak gayet yeterli ama mesleki olarak illa ki eksikliği olabiliyor her insanın. Tabii ki **sahadan gelen bir insanın olması iyi olurdu.** Çünkü ben karşı tarafla konuştuğumda bana hisse senedinin anlamı ne diye soramayacaklar, o nasıl işliyor, nasıl olur, onu anlatmam gerekiyor.”

***

Ö3: “**Bence sahadan biri olması daha mantıklı.** Şu an memnunum ama bölümden biri olmasını daha iyi buluyorum. Öyle biri olsa bence daha iyi olur. **Bence getirisi daha yüksek olur.**”

Ders Öğretim Elemanının Görüşleri

Dersin öğretim elemanı ile yapılan görüşmede, mesleki İngilizce I dersinin öğretimindeki başlıca sorunlardan birinin öğrencilerin altyapı eksikliği olduğu görülmektedir. Öğretim elemanı, bu altyapı eksikliğinde bölümün öğretim programındaki boşluğun önemli payı olduğunu “*1’de normal İngilizce alıyorlar, 2’de hiç yok 3’te mesleki İngilizceye geçiyorlar.*” sözleriyle vurgularken, bu durumun dersin öğretimini olumsuz etkilediğini, dersin önemli bir bölümünün önceki dilbilgisi açıklarını kapatmakla geçtiğini, bu açıdan asıl problemin öğrencilerin çok temel ve basit düzeydeki İngilizce dil bilgisinin unutulmaları olduğunu vurgulamaktadır.

Öğretim elemanı altyapı eksikliğinin dışında, öğrencilerin derse hazırlık yapmadan gelmelerinin dersin planlandığı şekilde yürütülmesine engel olduğunu “*Bir ünite önceden gidin benden diyorum. Kelimeleri hazırlayıp gelin, tombala yapacağız diyorum, tombalayla hala çekemiyoruz çalışmadıkları için. Ön hazırlıkları yok.*” sözleriyle belirtmektedir. Sınıfların kalabalık olduğuna değinen öğretim elemanı, bunun öğretimi olumsuz etkilediği görüşündedir. Öğretim elemanı dersin öğretimine dair diğer bazı sorunları “öğrencilerin materyal getirmemeleri”, “derse ilgi göstermemeleri” ve “ödev yapmamaları” olarak listelemektedir.

Teknolojiden faydalanmanın ve mobil uygulamalar kullanmanın mesleki İngilizce dersinin etkililiğini arttırdığına değinen öğretim elemanı, Busuu, camblyitalki gibi öğrencilerin İngilizce pratik yapabilecekleri web sayfalarını araştırdığını, bu sayede öğrencilerin sınıfta İngilizce konuşan kişilerle canlı ders bağlantısı dahi yapabildiklerini belirtmektedir. Ayrıca öğrencilerin cep telefonlarına İngilizceden İngilizceye sözlük de indirttiğini söyleyen öğretim elemanı, sözlükleri kullanan öğrencilerin başarılarının yükseldiğine dikkat çekmektedir.

Öğrencilerin ders dışında kendi başlarına yaptıkları bireysel çalışma ve hazırlıkların derse olumlu etki ettiğini belirten öğretim elemanı, derste kullandığı farklı öğretim tekniklerinin de dersin etkililiğini arttırdığına değinmiştir. Shadowing'ı (gölgeleme tekniğini) sınıfta denediğini belirten öğretim elemanı, bu tekniği kullanmanın öğrencilerin tutumlarına ve İngilizce okuma becerilerine olumlu katkı yaptığını *“Okuyamadıklarını düşündükleri şeyi okumaya başladılar. Bir şeyi başardıkları için mutlu oldular.”* sözleriyle ifade etmiştir.

Öğretim elemanı, Bankacılık ve Finans alanı için mesleki İngilizce dersinin öğretimi konusunda genel anlamda eksikliklerin bulunduğunu, dersin daha verimli hale getirilebilmesi için dersin hedef ve içeriğinin, öğretim araçları ve materyallerinin iş sahasından kişilerle çalışarak, iş birlikli şekilde oluşturulması gerektiğini ancak bunun kolay olmadığını düşünmektedir. *“İş sahasına gitmek lazım biraz. Ülkenin kendi ile ilgili ihtiyacının ne olduğunu belki sektördeki farklı paydaşlara sormak lazım.”* diyen öğretim elemanı, ortak ihtiyaçların belirlenmesi için işe bir ihtiyaç analizi yaparak başlanması gerektiğini ancak tüm bunların kolay olmadığı gibi bunun ayrı bir uzmanlık gerektirdiğini ifade etmektedir.

Bunun dışında öğretim elemanı dersin daha verimli olabilmesi için sınıf mevcudunun azaltılması; üretimsel becerilere, konuşma, yazma ve uygulamaya dönük uygulamaların ise artırılması gerektiği düşüncesindedir.

Bankacılık ve Finans Programı Öğretim Üyesinin Görüşleri

Bankacılık ve Finans programı öğretim üyesi mesleki İngilizce dersinin planlandığı şekilde yürütülebilmesi için öncelikle iyi bir İngilizce altyapısının şart olduğunu belirtmektedir. Esas sorunun temel İngilizce altyapısının çok iyi alınmamış olması olduğunu ifade eden öğretim üyesi, bu durumun mesleki İngilizce dersini olumsuz yönde etkilediğinin altını çizmektedir.

Öğrencilerin öğrendikleri İngilizceyi kullanma imkânı bulamadıklarına değinen öğretim üyesi, bu sorunun üstesinden gelmek için öğrencilere İngilizce iletişim kurabilecekleri, böylece o dilde iletişim kurmanın keyfine varacakları olanaklar yaratmanın önemli olduğuna dikkat çekmektedir. Öğretim üyesine göre bunun için yurt dışı ile temaslar kurulmalı, öğrencileri İngilizcelelerini geliştirebilmeleri için yurt dışına göndermenin ekonomik yolları aranmalıdır.

Daha verimli bir mesleki İngilizce dersi için sektörle yakın ilişkiler kurulması gerektiğini ifade eden öğretim üyesi buna rağmen sektör ve üniversiteler arasındaki uzaklığın bu bağın kurulmasının önünde bir engel teşkil ettiğini dile getirmektedir. Öğretim üyesi bu uzaklık nedeniyle genellikle öğrencilerin İngilizce ile karşılaşabilecekleri iş ortamlarında staj yapma olanağı bulamadıklarına değinmektedir.

Bu temel sorunlara ek olarak öğretim üyesi, dersin başarılı olabilmesi için dersin anlatımında tamamen İngilizcenin kullanılması, sınıf mevcutlarının azaltılması, dersin öğretiminde görsel-işitsel materyallerin kullanılması, öğrenci motivasyonunun yükseltilmesi ve ders saatlerinin artırılması gerektiğini ifade etmektedir.

Yabancı Diller Bölüm Başkanının Görüşleri

Yabancı diller bölüm başkanına göre mesleki İngilizce I dersinin planlandığı şekilde gerçekleştirilememesinin başlıca iki nedeni öğrencilere İngilizcenin önemini kavratılamaması ve altyapı eksikliğidir. Öncelikle bu sorunların aşılması gerektiğini ifade eden bölüm başkanı, dersin etkililiğinin artırılabilmesi için mesleki İngilizce dersinin diğer meslek dersleri ile ilişkilendirilerek, dersler arasında bir bağın kurulması gerektiğini düşünmekte, daha iyi bir öğrenme için derslerin daha uyumlu ve senkronize biçimde yürütülmesi önerisinde bulunmaktadır.

Dersin veriminin artırılabilmesi için ilgili paydaşların katılımı ile sağlanacak iş birliğinin önemine dikkat çeken yabancı diller bölüm başkanı, sektördeki kişilerden alınacak yardımın, özellikle

öğrencilerin mesleki İngilizcenin önemi konusundaki algılarını arttırabileceğini dile getirmektedir. “Öğrenciler o kurumdaki İngilizce konulara ya da uygulamalara vakıf olabilirlerse, o sektördeki insanlar sayesinde algıları artar.” diyen bölüm başkanı, bu durumun öğrenmeye olumlu yansıtacağını, öğrencilerin İngilizce öğrenme konusunda daha fazla motive olacaklarını belirtmektedir.

Bölüm başkanı dersin verimini arttırabilecek diğer bazı faktörleri öğrenci merkezli bir öğretim yapılması, farklı İngilizce seviyelerindeki öğrencilere göre öğretim yapılması, ders süresinin arttırılması ve sınıf mevcudunun azaltılması olarak sıralamaktadır.

IV. Sonuç ve Tartışma

Araştırma sonuçlarına göre tüm paydaşlar, İngilizce konusundaki altyapı eksikliğinin mesleki İngilizce I dersinin öğretimindeki başlıca sorunlardan biri olduğunu ifade etmişlerdir. İngilizce konusundaki altyapı eksikliğinin, mesleki İngilizce dersini konu edinen diğer araştırmalarda da önemli bir eksiklik olarak vurgulandığı görülmektedir. Sincer (2017, s.44)’in araştırmasında mesleki İngilizce dersini veren öğretim elemanları, öğrencilerin İngilizce seviyelerinin ve hazırbulunuşluk düzeylerinin düşük olmasının, dersin öğretimi açısından önemli bir sorun olduğunu ifade etmektedirler. Lindahl (2015)’ın mesleki İngilizce dersini konu edinen tez çalışmasında da öğretmenlerin önemli bir bölümü, öğrencilerin İngilizce konusundaki ön bilgi eksikliklerinin dersin öğretimini olumsuz etkilediğinden bahsetmektedirler. Senemoğlu (2005), ön öğrenmeleri kapsayan bilişsel giriş davranışlarının öğrencilerin başarılarındaki değişkenliğin %50’sini açıklama gücüne sahip olduğunu belirtmektedir. Bu nedenle mesleki İngilizce derslerinin planlandığı şekilde yürütülebilmesi için öncelikle öğrencilerin temel İngilizce konusundaki eksik önöğrenmelerinin tamamlanması gerekmektedir. Bunun için İngilizce altyapısı yetersiz öğrenciler için programa ek temel İngilizce dersleri konabilir ya da öğrenciler ancak belirli bir İngilizce seviyesine geldikten veya konulan belirli dil koşullarını sağladıktan sonra mesleki İngilizce dersini alabilirler. Öğrenme konusundaki eksiklikleri belirleyebilmek için ders öncesinde bir ihtiyaç analizi yapılabilir, ön öğrenmeleri eksik öğrenciler mesleki İngilizcenin yanı sıra ilave İngilizce derslerini alırlarken, yeterli seviyeye sahip öğrenciler kendi aralarında belirli düzey sınıflarına ayrılabilirler.

Bunun yanında öğrencilerin İngilizce öğrenmek yerine dersi geçmeye odaklanmaları; mesleki İngilizcenin önemini kavrayamamaları; dersten önce ön hazırlık yapmamaları, materyal getirmemeleri ve ödev yapmamaları gibi sorunlar öğrencilerin duyuşsal giriş özellikleri konusundaki eksikliklerine işaret etmektedir. Gökçe & Batman (2015)’ın belirttiği üzere bazı öğrenciler İngilizceyi mesleki kariyer sahibi olmak için öğrenmek isterlerken, bazıları sadece sınavlarda veya derste başarılı olmak için öğrenmek isteyebilmektedirler. Senemoğlu (2005)’na göre öğrencilerin duyuşsal özelliklerini olumlu hale getirmenin başlıca yolu onlara başarı duygusunu tattırarak, akademik özgüvenlerini yükseltmekten geçmektedir. Ayrıca, bu sorunla ilgili olarak ders içi ya da dışında yapılacak etkinlik, bilgilendirme ve eğitimler, öğrencilerin İngilizce öğrenme konusundaki tutum, amaç, farkındalık ve bilinç düzeylerini yükseltilmesi konusunda onlara katkı sağlayabilir.

Dersin etkililiğinin arttırılmasına yönelik ortak öneriler göz önüne alındığında, öncelikle öğrencilerin öğrendikleri İngilizceyi gerçek hayatta kullanmalarını sağlayacak fırsatların yaratılarak, ders ile gerçek hayat arasında bir bağ oluşturulmasının önerildiği görülmektedir. Bu fırsatlara örnek olarak paydaşların, yurt dışı öğrenci değişim programlarından faydalanmak; İngilizce kamp, gezi ya da sinema etkinliği gibi ders dışı etkinlikler düzenlemek; mobil uygulamalar ve teknoloji yoluyla İngilizce konuşan kişilerle iletişim kurmak veya sanal sınıf eşleşmesi yapmak gibi iletişimsel ve üretimsel becerilerin hedef alındığı, öğrenilenlerin gerçek hayatta uygulanmasını sağlayacak önerilerde bulunduğu görülmektedir. Bu görüşü destekler biçimde öğrencilerden Ö6 “*Dersten beklentim İngilizceyi daha iyi anlamak ve öğrendiklerimin kalıcı olması. Öğrendiklerimiz gerçekten hiç kalıcı olmuyor.*”, “*Konuşmadığım için yine unutacağım*” demektedir. Mesleki İngilizce gibi özel amaçlı İngilizce derslerinin başlıca amacının belirli alanlardaki kişi ve topluluklarla etkili iletişim

kurabilmek olduğu düşünüldüğünde, bu tür fırsatları yaratmanın önemi daha da ön plana çıkmaktadır (Basturkmen, 2010, s.36). Uğurlu, Mehdiyev ve Usta (2016)'nın araştırmasına göre de İngilizceyi günlük hayatta kullanmak, öğrencilerin bireysel olarak dil öğrenme konusundaki yaşadıkları güçlüklerin üstesinden gelmelerini sağlamanın en etkili yollarından biridir. Bu önerilerin hayata geçirilmesi öğrenilenlerin kalıcılığını artırırken, öğrencilerin derse karşı olan tutumlarını da olumlu etkileyecektir.

Mesleki İngilizce I dersine yönelik olarak getirilen ortak önerilerden bir diğeri, dersin etkililiğinin artırılması için meslek alanında kişilerle iş birliğinin yapılmasıdır. Paydaşlar bu birlikteliğin derse dair görüş ve öneri almaktan, dersin tasarımına katkıda bulunmaya, ortak etkinliklerden düzenlemekten, staj olanakları yaratmaya kadar çeşitli şekillerde sağlanabileceğini dile getirmişlerdir. Vogt & Kantelinen (2013)'a göre başta öğrenenler olmak üzere, farklı paydaşların öncelikli ihtiyaçlarının karşılanabilmesi, özel amaçlı İngilizce derslerinin en temel özelliğidir. Bu nedenle mesleki İngilizce dersinin tasarımı ve öğretiminde ilgili tüm paydaşların katılımının sağlanmasının, dersin başarısını belirleyen önemli bir faktör olduğu söylenebilir. Yabancı diller bölüm başkanı bu konudaki görüşünü “*iş sektöründen insanlarla birlikte, koordine çalışabileceğim, onların zaman zaman öğrencilerle bir araya gelip eksikleri konusunda dönüt verebilecekleri bir mesleki İngilizce dersi olsun isterdim*” diyerek belirtmektedir.

Paydaşların belirttiği mesleki İngilizce alanındaki kaynak eksikliği, öğretim materyallerinin çeşitlendirilmesi, mesleki İngilizcenin öğretiminde ayrı bir uzmanlık gerektirip gerektirmediği, mesleki İngilizce dersinin kapsamının ne olması ya da dersin nasıl değerlendirilmesi gerektiği gibi sorunlar literatürde de tartışılmalı bazı sorunlardır. Dersin öğretim elemanı, mesleki İngilizce dersindeki kaynak eksikliği ile ilgili sıkıntısını “[S]imdilik kesinlikle video eksikliği var. Dinleme materyali eksikliği var”, “*Şu an daha fazla kitaptakileri kaçırmayayım, hani nasılsa bir kitabım var diye önce onu öğretelim, supplementary şeyleri [ek materyalleri] daha fazla kendim de üretim diye aklıma geliyor.*” şeklinde ifade etmektedir. Sampath & Zalipour (2009), mesleki İngilizce öğretimindeki kaynak eksikliğinin ders kitabına bağlılık yaratabildiğini, bu durumun üstesinden gelmek için bilgi ve iletişim teknolojilerinden faydalanarak farklı ve gerçekçi öğretim materyallerinin oluşturabileceğini, bu yolla öğretimin zenginleştirilebileceğini ifade etmektedirler.

Basturkmen (2017), normal İngilizce derslerinden farklı olarak özel amaçlı İngilizce derslerinin öğretmenler açısından daha farklı becerilere sahip olmayı gerektirdiğine dikkat çekmektedir. Bu durum, bu dersi veren kişilere, mesleki İngilizcenin öğretimine yönelik ayrı bir eğitim verilebileceği düşüncesini beraberinde getirmektedir. Dersin öğretim elemanı bu konudaki benzer görüşünü “*bence bütün mesleki İngilizce dersine giren insanlara mesleki İngilizceyle ilgili bir eğitim bile verilebilir*” şeklinde dile getirmektedir.

Basturkmen (2010)' göre özel amaçlı İngilizce dersleri genel ya da dar kapsamlı şekilde düzenlenebilmektedir. Burada önemli olan dersin kimin için ve ne amaçla verildiği dolayısı ile hedef kitlenin ihtiyaçlarının ne olduğudur (Basturkmen, 2010). Araştırma kapsamında görüşleri alınan öğrencilerin İngilizce konusundaki ön bilgi eksiklikleri düşünüldüğünde, öğrencilere genel bir mesleki İngilizce dersinin sunulmasının daha verimli olacağı düşünülebilir. Öğrencilerden Ö2 de bu konuda “*ileride bankada çalışmaya da bilirim. O yüzden genel olarak öğretilmesi, o öğrenildikten sonra bankaya yönelik olarak öğretilmesi daha iyi olur*” şeklinde görüş belirterek, daha genel bir mesleki İngilizce dersinden yana olduğunu ifade etmiştir.

Son olarak öğrenciler, mesleki İngilizce I dersinde uygulanan değerlendirme sisteminin dersin öğretimini olumsuz yönde etkilediğine değinmişlerdir. Yazılı sınavın İngilizce becerilerinin tamamını ölçmediğini, bilgileri yazılı sınavdan geçebilmek için ezberlediklerini, sadece ders sonunda değil ders boyunca da çeşitli değerlendirmelerin yapılması gerektiğini savunarak, dersin değerlendirme sisteminin değişmesi gerektiğini dile getirmişlerdir. Konuyla ilgili olarak Ö4, “*Yazılı olunca insan sadece dersi geçmek, diplomayı almak için ezberliyor, öğrenmiyor. Yazılı olması bizim için en büyük*

eksilerinden biri diyebilirim.” derken Ö1, “Mesela kimimizin konuşması daha iyi oluyor, kimimizin dinlemesi daha iyi oluyor, kimimizin görsel hafızası daha iyi. Dönem içerisinde bir sözlü sınav ya bir dinleme sınavı eklenebilir bence sınava. Direkt yazılı olarak bir sınav bence seviyeyi belirtmiyor” diyerek değerlendirmenin çeşitlendirilmesi ve süreç değerlendirmeye ağırlık verilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. Şayet mesleki İngilizce dersinin amacı mesleki ortamlarda, meslek alanından kişilerle iletişim kurabilecek öğrenciler yetiştirmekse, değerlendirme sisteminin de bu amaca hizmet edecek şekilde düzenlenmesi gerekmektedir. Bu da dönem içinde iletişimsel becerilere yönelik yapılacak sunumlar, dinleme-konuşma sınavları, projeler gibi çeşitli değerlendirmeler yolu ile sağlanabilir. Dahası, yalnızca öğrencilerin dil becerilerine yönelik değil, dersin genel anlamdaki etkililiğini belirlemeye yönelik değerlendirmeler de yapılmalıdır (Basturkmen, 2010, s.65). Gerekli durumlarda ders bu değerlendirmelerden elde edilecek sonuçlara göre geliştirilerek, düzenlenmelidir. İngilizce öğretiminde dersin anlatım sürecinin yanında, ölçme ve değerlendirme sürecinin de önemli yeri olduğu unutulmamalıdır (Dönder, Elaldı, & Özkaya, 2012).

Bu çalışmada Kırklareli Üniversitesi Lüleburgaz Uygulamalı Bilimler Yüksek Okulu, Bankacılık ve Finans programında sunulan mesleki İngilizce I dersinin süreç boyutu, katılımcı odaklı yaklaşımla değerlendirilmeye çalışılmıştır. Diğer okul ve programlarda sunulan mesleki İngilizce derslerinde de benzer değerlendirmelerin yapılması dersin verimini arttıran ya da azaltan faktörlerin belirlenmesine, dersin etkililiğini arttıracak farklı sonuçlara ulaşılmasına katkı sağlayacaktır. Dahası bu araştırma mesleki İngilizce dersinin süreç boyutuyla sınırlandırılmıştır. Dersin bağlam, girdi ve ürün boyutlarının da araştırılması mesleki İngilizce dersine dair daha kapsamlı ve tamamlayıcı sonuçların elde edilmesini sağlayacaktır. Son olarak, Dinçer ve Saracaloğlu (2018)’nin da belirttiği gibi program değerlendirme bir kerelik bir aktivite olarak düşünülmemelidir. Programların iyileştirilmesi, geliştirilmesi ve gerektiğinde yeniden düzenlenmesi için hem mesleki İngilizce dersinde hem de diğer tüm derslerde tüm ilgili paydaşların katılımı ile gerçekleştirilecek değerlendirme çalışmalarına düzenli olarak yer verilmelidir.

KAYNAKÇA

- Altmışdört, G. (2016). Study On Detecting the Needs in Vocational English Courses And Defining Esp Criteria for a Better Instruction. *Kara Harp Okulu Bilim Dergisi, Cilt/Volume 26, Sayı/Issue 2* , 71-100.
- Basturkmen, H. (2010). *Developing Courses in English for Specific Purposes*. New York: Pelgrave Macmillan.
- Baştürkmen, H. (2017). ESP teacher education needs, *Language Teaching*, 1-13, doi:10.1017/s0261444817000398 .
- British Council; TEPAV. (2014). *Türkiye’deki Devlet Okullarında İngilizce Dilinin Öğretimine İlişkin Ulusal İhtiyaç Analizi*. Ankara.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2017). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem.
- Cousins, J. B., & Earl, L. (1995). The case for participatory evaluation: Theory, research, practice. J. B. Earl içinde, *Participatory evaluation in education: Studies in evaluation use and organizational learning* (s. 3-18). London: Falmer.
- Çokluk, Ö., Yılmaz, K., & Oğuz, E. (2011). Nitel Bir Görüşme Yöntemi: Odak Grup Görüşmesi . *Kuramsal Eğitimbilim*, 4 (1) , 95-107.
- Dinçer, B., & Saracaloğlu, A. (2018). 7. Sınıf İngilizce Öğretim Programının Stufflebeam’in Bağlam-Girdi-Süreç-Ürün Modeline Dayalı Olarak Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi.

Turkish Studies Educational Sciences, Volume 13/19, Summer, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.14139>, ISSN: 1308-2140, 561-588, ANKARA-TURKEY

DİSK-AR. (2018). İşsizlik ve İstihdam Raporu . İstanbul: DİSK-AR.

Dönder, A., Elaldı, Ş., & Özkaya, Ö. M. (2012). Öğretim Elemanlarının Üniversite Düzeyindeki Temel İngilizce Öğretiminde Kullanılabilecek Tamamlayıcı Ölçme Ve Değerlendirme Yöntemlerine İlişkin Görüşleri. Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, Vol 7-1 , 953-968. ANKARA-TURKEY.

Education First. (2018). EF English Proficiency Index.

Gökçe, A., & Batman, O. (2015). Turizm önlisans programlarında meslek amaçlı ingilizce öğretiminin öğrenci görüşlerine dayalı ihtiyaç değerlendirmesi. İş,Güç Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi/Is,Guc The Journal of Industrial Relations and Human Resources Nisan/April 2015, Cilt/Vol: 17, Sayı/Num: 2 , 174-209 .

Lindahl, K. (2015). Vocational English in Policy and Practice Licantiate Thesis. Gothenburg: University Of Gothenburg Department Of Education And Special Education .

Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). Qualitative Data Analysis: An Expanded Sourcebook. California: Sage.

OECD. (2018). Data:Unemployment rate (indicator). Kasım Cumartesi, 2018 tarihinde OECD: <https://data.oecd.org/unemp/unemployment-rate.htm#indicator-chart> adresinden alındı

Özer, S., & Yılmaz, E. (2017). Mesleki Yabancı Dil (İngilizce) Dersine Yönelik Nitel Bir Araştırma. Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi,Yıl: 4, Sayı: 11, Haziran , 339-352.

P21. (2016). Framework for 21st century learning. Kasım 23, 2018 tarihinde http://www.p21.org/storage/documents/docs/P21_framework_0816.pdf adresinden alındı

Sampath, D., & Zalipour, A. (2009). Practical Approaches To The Teaching Of Business English. Proceedings of the 2nd International Conference of Teaching and Learning (ICTL 2009) , 1-14.

Saraç, Y. (2018). Yükseköğretimden Endüstriye: Nitelikli İnsan Gücü Çalıştayı.

Sincer, G. H. (2017). Inquiring What to Teach and How to Teach in EVP Classes: A General Overview on English Teaching for Vocational Purposes in Turkey. International Journal of Curriculum and Instruction 9(2) , 39-48.

Senemoğlu, N. (2005). Gelişim Öğrenme ve Öğretim: Kuramdan Uygulamaya. Ankara: Gazi.

Stufflebeam, D. L., & Shinkfield, A. J. (2007). Evaluation theory, models and applications. San Francisco: Wiley.

Stufflebeam, D., & Coryn, C. L. (2014). Evaluation theory, models, and applications Second Edition. San Francisco: Wiley.

Uğurlu, C. T., Mehdiyev, E., & Usta, H. G. (2016). İngilizce Dil Öğreniminde Karşılaşılan Güçlükler. International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic,Volume 11/3 Winter,DOI:<http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.9189>,ISSN: 1308-2140, 2261-2272, ANKARA-TURKEY ,

Vogt, K., & Kantelinen, R. (2013). Vocationally oriented language learning revisited. ELT Journal Volume 67/1 January; doi:10.1093/elt/ccs049 , 62-69.

Widodo, H. P. (2016). Teaching English for Specific Purposes (ESP):English for Vocational Purposes (EVP) . English Language Teaching Today , 277-291.

Y.Ö.K. (2015). Yükseköğretim Kurulu Stratejik Planı 2016-2020. Ankara: YÖK.